

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДЕПРЕСИВНИХ СТАНІВ ТА МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ

У статті розглянуто психологічні особливості взаємозв'язку депресивних станів та мотиваційної сфери студентів.

Представлено та проаналізовано результати емпіричного дослідження взаємозв'язку депресивних станів та мотиваційної сфери студентів з подальшою статистичною обробкою даних.

Методи: *при дослідженні використано методи математичної статистики (кореляційний аналіз за Пірсоном) та наступні психодіагностичні методики: шкала депресії (А. Бек); методика діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реан, В. Якунін); методика дослідження мотивації досягнення успіху (Т. Елерс); методика дослідження мотивації до уникнення невдач (Т. Елерс).*

Результати. *У результаті теоретико-методологічного дослідження взаємозв'язку депресивних станів та мотиваційної сфери студентів у науковій літературі визначено, що під мотивацією в психології розуміють сукупність психологічних процесів, які спрямовують поведінку людини. Мотиваційні процеси лежать в основі активності людини та її психічного функціонування. Вони визначають той чи інший напрям людської поведінки, її траєкторію.*

Встановлено, що мотиваційна сфера тісно пов'язана з психологічним здоров'ям. Депресивні стани можуть викликати значні, часто шкідливі або навіть небезпечні зміни мотивації. У свою чергу, виявляється, що проблеми з мотивацією можуть привести до депресивних станів.

У результаті емпіричного дослідження та кореляційного аналізу встановлено взаємозв'язок депресивних станів та мотиваційної сфери студентів. А саме, з'ясовано, що чим вищий рівень схильності до депресії буде проявлятися у студентів, тим менше будуть виражені комунікативні мотиви навчальної діяльності, мотиви престижу, професійні мотиви, мотиви творчої самореалізації, навчально-пізнавальні мотиви, соціальні мотиви у навчальній діяльності та мотивація досягнення успіху.

Визначено, що чим вищий рівень схильності до депресії буде проявлятися у студентів, тим більше можуть бути виражені мотиви уникнення у навчальній діяльності та мотивація уникнення невдач.

Висновки: у результаті кореляційного аналізу встановлено, що між депресивними станами та мотиваційною сферою студентів існує взаємозв'язок. Проаналізувавши результати емпіричного дослідження, можна стверджувати що зміни у мотиваційній сфері можуть бути першими ознаками депресивних розладів, тому вивчення даного взаємозв'язку значно полегшує раннє діагностування депресії.

Ключові слова: мотивація, мотиваційна сфера, мотиви, депресивні стани, юнацький вік.

Постановка проблеми. Розвиток особистості неможливий без її мотиваційної сфери, адже саме мотивація є рушійним компонентом будь-якої діяльності. У психологічній науковій літературі питанням мотивації студентів приділяється особлива увага. Структура мотивів студента, сформована під час навчання, стає стержнем особистості майбутнього фахівця.

На мотиваційну сферу осіб юнацького віку можуть впливати безліч чинників, зокрема ними можуть бути і депресивні стани. У сучасному світі депресивні стани охоплюють все більше людей. У процесі розвитку суспільства інтерес до даної проблеми дедалі зростає. Нестабільність економічних, соціальних, політичних умов становить значний вплив на особистість, викликаючи депресивні стани, які в свою чергу призводять до зниження або деформації мотивів.

Взаємозв'язок депресивних станів та мотиваційної сфери особистості досі активно вивчається та цілком не визначений в осіб юнацького віку, що робить актуальним вивчення даної проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему мотивації в психології досліджували такі зарубіжні та вітчизняні психологи як Д. Аткинсон, К. Левін, Б. Скіннер, Дж. Уотсон, П.К.Анохін, Н. А. Бернштейн, А. Маслоу, Р. С. Немов, О. М. Леонтьєв та інші (Мукхайлышын, 2020).

Мотиваційна сфера вивчалася експериментальною і прикладною психологією. Теоретики мотивації, такі як Толман і Халл, а також Фрейд, Хартман, проводили емпіричні дослідження, які були інтегровані та інтерпретовані через парадигми мотивації.

Джеймс описував психологічну теорію вивчення мотивації як науку про «практичне передбачення та контроль», яка при реалізації представляє собою «досягнення, порівняно з яким контроль над рештою фізичної природи людини здавався б порівняно незначним» (Занюк, 1997).

Когнітивний підхід до вивчення мотивації базується на висунутому Р. Стернбергом, Дж. Форсайтом і Дж. Хедландом положенні, що «мотивація грає не меншу роль в досягненні успіху, чим розумові здібності».

У концепції про зовнішній і внутрішній локус контролю Дж. Роттер розглядає особливості побудови підстави вчинку (мотиву) з опорою на власні можливості, зусилля або на обставини. На його думку, при внутрішньому локусі контролю йдеться про переконання, що стосуються власної діяльності і того, наскільки людина своїми зусиллями може добитися бажаного. Дж. Роттер вказує, що одна і та ж підкріплююча подія може викликати у різних індивідів різні реакції. У одному випадку індивід вважає, що досягнення успіху залежить від нього самого, в іншому – від зовнішніх обставин (Занюк, 2002).

Однією з людських мотивацій, без якої неможливий повноцінний розвиток, є мотивація досягнення. Мотив досягнення, на думку Д. Мак-Клелланда – це єдина потреба, яка спонукає людину до активної діяльності (Боришевський, 2010).

Мотиваційна сфера студентів може бути пов'язана з депресивними станами.

На думку А.Б. Смулевича, депресія впливає на весь організм людини, на його почуття, думки і вчинки, а також на його соціальну адаптацію. Поняття «депресія» до теперішнього часу залишається спірним і неоднозначним. Воно використовується як характеристика настрою, назва синдрому і окремого захворювання (Борисенко, 2002).

Мета статті – дослідити взаємозв'язок депресивних станів та мотиваційної сфери студентів.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Емпіричне дослідження психологічних особливостей впливу депресивних станів на мотиваційну сферу студентів проводилось на базі ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Вибірку склали студенти 2-4 курсів. Загальна кількість досліджуваних 70 осіб.

Для дослідження підбрано наступні методики: шкала депресії (А. Бек); методика діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реан, В. Якунін); методика дослідження мотивації досягнення успіху (Т. Елерс); методика дослідження мотивації до уникнення невдач (Т. Елерс).

У результаті емпіричного дослідження психологічних особливостей впливу депресивних станів на мотиваційну сферу студентів було визначено переважаючий рівень депресії, домінування мотивів навчальної діяльності та рівня мотивації досягнення в цілому.

Таким чином, за методикою «Шкала депресії» (А. Бек) відсутність депресивних симптомів зафіксовано у 79% досліджуваних, даний відсоток включає у себе п'ятдесят п'ять студентів.

Легка депресія зафіксована у 11% досліджуваних, даний відсоток включає у себе вісім студентів. Помірна депресія зафіксована у 6%

досліджуваних, даний відсоток включає у себе чотирьох студентів. Виражена депресія зафіксована у 4% досліджуваних, даний відсоток включає у себе трьох студентів. Важка депресія зафіксована у 0% досліджуваних.

Отже, у результаті дослідження за даною методикою ми виявили, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважає показник, що вказує на відсутність депресивних симптомів. Таким чином, значній частині студентів не властиві постійне відчуття безнадійності, нещасливості, незадоволеності. Студенти у більшості випадків позитивно відносяться до життя. Для них також не властивими є емоційні страждання, що виходили б за межі норми. Для досліджуваних даної вибірки також не є властивими є стани непотрібності, пригніченості, тужливості, тривалого смутку та небажання жити.

Середні показники за даною методикою зображено на рис. 1.

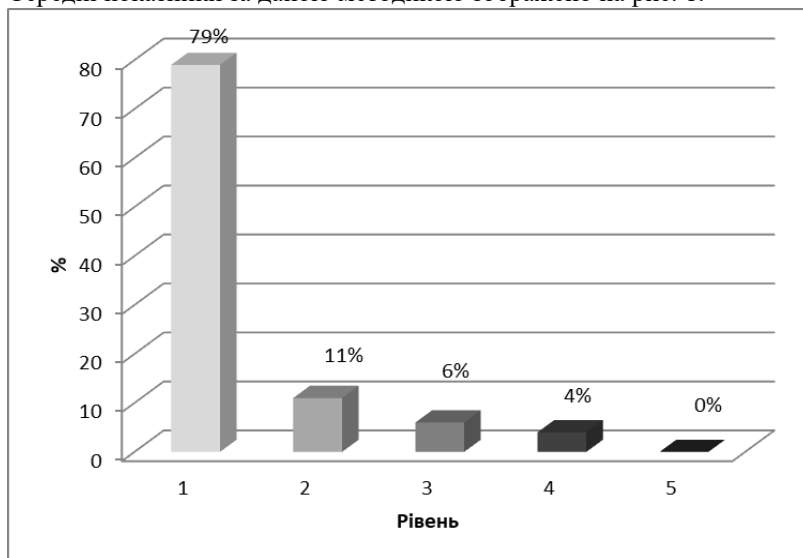

Рис. 1. Середні показники групи досліджуваних за методикою «Шкала депресії (А. Бек)»

Примітка: 1. Відсутність депресивних симптомів. 2. Легка депресія. 3. Помірна депресія. 4. Виражена депресія. 5. Важка депресія.

За методикою діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реан, В. Якунін) комунікативні мотиви домінують у 41% досліджуваних, даний відсоток включає у себе двадцять дев'ять студентів. Досліджуваних, у яких

виражені дані мотиви, у процесі навчання приваблює здебільшого комунікація, встановлення соціальних зв'язків. Таким чином, у навчання їх приваблює саме знайомство та спілкування із цікавими людьми.

Мотиви уникнення домінують у 21% досліджуваних, даний відсоток включає у себе п'ятнадцять студентів. Досліджувані, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання зосереджені на тому щоб не відставати від друзів, уникнути осуду і покарання за погане навчання.

Мотиви престижу домінують у 29% досліджуваних, даний відсоток включає у себе двадцять студентів. Досліджувані, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання зосереджені на тому щоб бути в числі кращих студентів.

Професійні мотиви домінують у 53% досліджуваних, даний відсоток включає у себе тридцять сім студентів. Досліджуваних, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання приваблює саме інтерес до обраної професії, до вивчення різних аспектів своєї спеціальності.

Мотиви творчої самореалізації домінують у 33% досліджуваних, даний відсоток включає у себе двадцять трьох студентів. Досліджуваних, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання приваблює саме бажання до самовдосконалення та втілення творчих задумів.

Навчально-пізнавальні мотиви домінують у 44% досліджуваних, даний відсоток включає у себе тридцять одного студента. Досліджувані, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання зосереджені саме на отриманні глибоких знань за обраною спеціальністю.

Соціальні мотиви домінують у 36% досліджуваних, даний відсоток включає у себе двадцять п'ять студентів. Досліджувані, у яких виражені дані мотиви, у процесі навчання зосереджені на прагненні здобути знання, щоб бути корисним суспільству, у бажанні виконати свій обов'язок, у розумінні необхідності навчання, у почутті відповідальності.

Отже, у результаті дослідження за даною методикою ми виявили, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважають професійні мотиви, які пов'язані саме з інтересом до обраної професії, до вивчення різних аспектів своєї спеціальності.

Середні показники за даною методикою зображено на рис. 2.

За методикою дослідження мотивації досягнення успіху (Т. Елерс) дуже високий рівень мотивації досягнення успіху зафіксовано у 4% досліджуваних, даний відсоток включає у себе трьох студентів. Помірно високий рівень мотивації досягнення успіху зафіксовано у 49% досліджуваних, даний відсоток включає у себе тридцять чотири студента. Середній рівень мотивації досягнення успіху зафіксовано у 27% досліджуваних, даний відсоток включає у себе дев'ятнадцять студентів. Низький рівень мотивації досягнення успіху

зафіксовано у 20% досліджуваних, даний відсоток включає у себе чотирнадцять студентів.

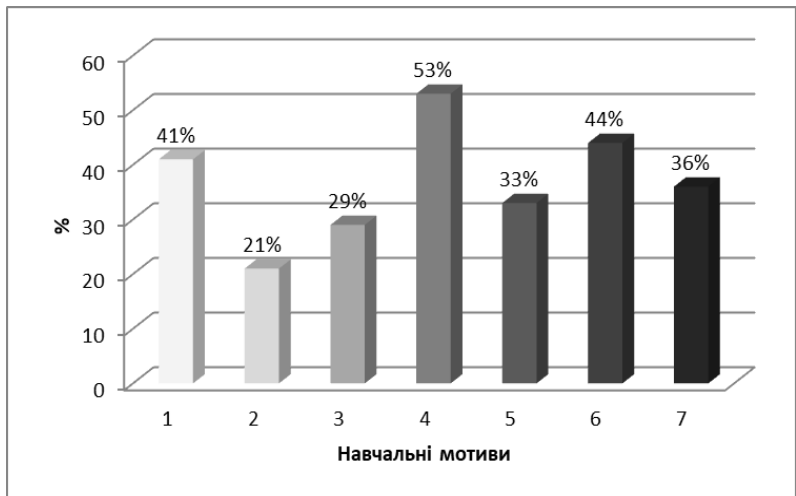

Рис. 2. Середні показники групи досліджуваних за методикою діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реан, В. Якунін)

Примітка: 1. Комунікативні мотиви. 2. Мотиви уникнення. 3. Мотиви престижу. 4. Професійні мотиви. 5. Мотиви творчої самореалізації. 6. Навчально-пізнавальні мотиви. 7. Соціальні мотиви.

Отже, у результаті дослідження за даною методикою ми виявили, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважає помірно високий рівень мотивації досягнення успіху. Таким чином, більшість досліджуваних даної вибірки виявляють бажання не зупинятися на досягнутому, наполегливість в досягненні своїх цілей, прагнення домогтися свого, незважаючи на труднощі. Студенти, що володіють високим рівнем мотивації досягнення, шукають можливості, впевнені в успішному результаті, наполягають на успіх, готові брати на себе відповідальність, рішучі в невизначених ситуаціях, виявляють наполегливість у прагненні до мети, отримують задоволення від розв'язання цікавих та складних завдань, які губляться в ситуації змагання, виявляють велику наполегливість при зіткненні з перешкодами.

Середні показники за даною методикою зображено на рис. 3.

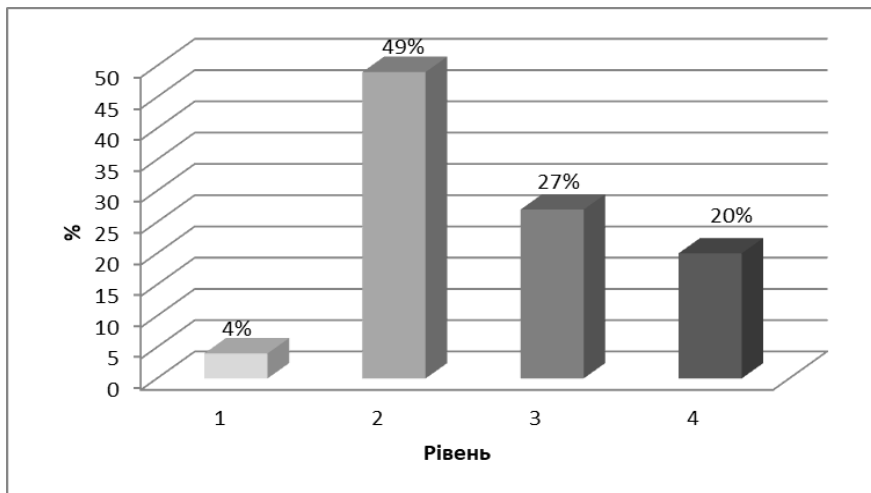

Рис. 3. Середні показники групи досліджуваних за методикою дослідження мотивації досягнення успіху (Т. Елерс)

Примітка: 1. Дуже високий. 2. Помірно високий. 3. Середній. 4. Низький.

За методикою дослідження мотивації до уникнення невдач (Т. Елерс) дуже високий рівень мотивації до уникнення невдач зафіксовано у 23% досліджуваних, даний відсоток включає у себе шістнадцять студентів. Високий рівень мотивації до уникнення невдач зафіксовано у 24% досліджуваних, даний відсоток включає у себе сімнадцять студентів. Середній рівень мотивації до уникнення невдач зафіксовано у 49% досліджуваних, даний відсоток включає у себе тридцять чотири студента. Низький рівень мотивації до уникнення невдач зафіксовано у 4% досліджуваних, даний відсоток включає у себе трьох студентів.

Отже, у результаті дослідження за даною методикою ми виявили, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважає середній рівень мотивації до уникнення невдач, яка виявляється у негативному аспекті мотиву досягнення успіху. Під мотивами уникнення невдач прийнято розуміти відносно стійке прагнення людини уникати невдачі у життєвих ситуаціях, пов'язаних із оцінкою іншими людьми результатів її діяльності і спілкування.

Середні показники за даною методикою зображено на рис. 4.

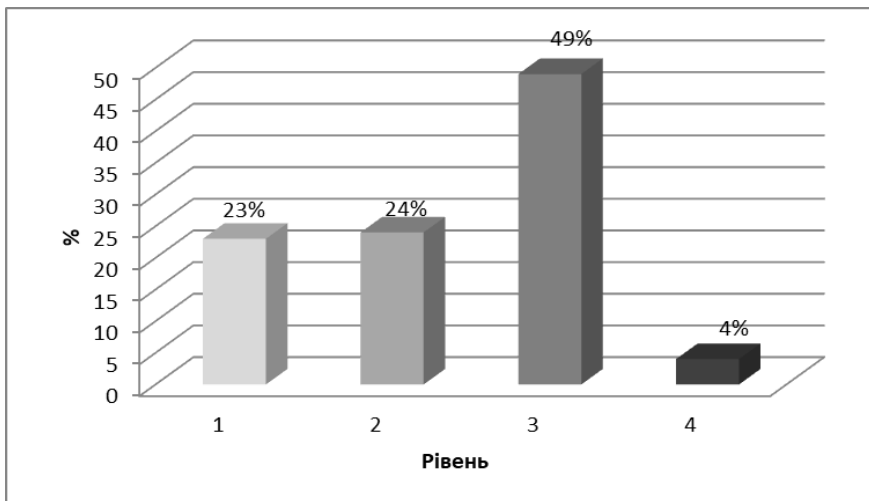

Рис. 4. Середні показники групи досліджуваних за методикою дослідження мотивації до уникнення невдач (Т. Елерс)

Примітка: 1. Дуже високий. 2. Високий. 3. Середній. 4. Низький.

У результаті кореляційного аналізу між показниками методик діагностики депресії та дослідження мотиваційної сфери особистості встановлено:

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та комунікативними мотивами (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,753^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені комунікативні мотиви навчальної діяльності.

Позитивний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та мотивами уникнення (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = 0,946^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим більшою мірою у них будуть виражені мотиви уникнення у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та мотивами престижу (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,656^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про

те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені мотиви престижу у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та професійними мотивами (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,846^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені професійні мотиви у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та мотивами творчої самореалізації (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,753^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені мотиви творчої самореалізації у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та навчально-пізнавальними мотивами (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,715^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені навчально-пізнавальні мотиви у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та соціальними мотивами (Методика діагностики навчальної мотивації студентів А. Реан, В. Якунін) ($r = -0,765^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них будуть виражені соціальні мотиви у навчальній діяльності.

Негативний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та мотивацією досягнення успіху (Методика дослідження мотивації досягнення успіху Т. Елерс) ($r = -0,882^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим меншою мірою у них буде виражена мотивація досягнення успіху.

Позитивний кореляційний зв'язок між рівнем депресії (Шкала депресії А. Бек) та мотивацією уникнення невдач (Методика дослідження мотивації до уникнення невдач Т. Елерс) ($r = 0,806^{**}$; $p < 0,01$). Дані результати свідчать про те, що чим вищий рівень депресії буде виражений у студентів, тим більшою мірою у них буде виражена мотивація уникнення невдач.

Отже, у результаті кореляційного аналізу з'ясовано, що чим вищий рівень схильності до депресії буде проявлятися у студентів, тим менше будуть виражені комунікативні мотиви навчальної діяльності, мотиви престижу, професійні мотиви, мотиви творчої самореалізації, навчально-пізнавальні

мотиви, соціальні мотиви у навчальній діяльності та мотивація досягнення успіху.

Чим вищий рівень схильності до депресії буде проявлятися у студентів, тим більше виражені мотиви уникнення у навчальній діяльності та мотивація уникнення невдач.

Таким чином, для студентів, у яких не проявляються депресивні стани, під час навчання є властивим зосереджуватись на комунікації, встановленні соціальних зв'язків. Вони легко заводять знайомства та спілкуються із людьми. У процесі навчання зосереджені на тому щоб бути в числі кращих студентів. Також, їх може приваблювати інтерес до обраної професії, до вивчення різних аспектів своєї спеціальності, бажання до самовдосконалення отримання глибоких знань за обраною спеціальністю.

Студенти, у яких не виявлено схильності до депресії, шукають можливості, впевнені в успішному результаті, наполягають на успіх, готові брати на себе відповідальність, рішучі в невизначених ситуаціях, виявляють наполегливість у прагненні до мети, отримують задоволення від розв'язання цікавих та складних завдань.

У студентів, яких проявляється схильність до депресії, у навчанні може виникати зосередженість на тому щоб не відставати від одногрупників, уникнути осуду і покарання за погане навчання, а не інтерес до професії та бажання вчитись.

Висновки. У результаті дослідження за методикою «Шкала депресії (А. Бек)» визначено, що у більшості студентів даної вибірки переважає показник, що вказує на відсутність депресивних симптомів.

За методикою діагностики навчальної мотивації студентів (А. Реан, В. Якунін) виявлено, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважають професійні мотиви, які пов'язані саме з інтересом до обраної професії.

За методикою дослідження мотивації досягнення успіху (Т. Елерс) виявлено, що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважає помірно високий рівень мотивації досягнення успіху. Таким чином, більшість досліджуваних даної вибірки виявляють бажання не зупинятися на досягнутому.

За методикою дослідження мотивації до уникнення невдач (Т. Елерс) що у більшості досліджуваних студентів даної вибірки переважає середній рівень мотивації до уникнення невдач, яка виявляється у негативному аспекті мотиву досягнення успіху.

У результаті кореляційного аналізу встановлено взаємозв'язок між рівнем схильності до депресії та особливостями мотиваційної сфери студентів. Виявлено, що високий рівень схильності до депресії може проявлятися у

студентів з вираженими комунікативними мотивами навчальної діяльності, мотивами престижу, професійними мотивами, мотивами творчої самореалізації, навчально-пізнавальними мотивами, соціальними мотивами у навчальній діяльності та мотивацією досягнення успіху.

Також, схильність до депресії у студентів, взаємопов'язана з вираженими мотивами уникнення у навчальній діяльності та мотивацією уникнення невдач.

Висвітлена проблема не вичерпується колом питань, розглянутих у даній статті. Перспективними напрямками подальших наукових досліджень залишаються теоретичне та емпіричне вивчення впливу депресивних станів на особливості мотиваційної сфери особистості, зокрема у різних вікових категоріях.

Література

1. Борисенко В.В. Депресивні розлади у загально медичній практиці. Полтава, 2002. 87 с.
2. Боришевський М. Й. Дорога до себе: Від основ суб'єктності до вершин духовності: монографія. Київ: Академвидав, 2010. 416 с.
3. Занюк С. С. Психологія мотивації. Київ: Либідь, 2002. 304 с.
4. Занюк С. С. Психологія мотивації та емоцій. Луцьк: вид-во Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1997. 180 с.
5. Mykhaylyshyn U. Theoretical and methodological approaches to motivational sphere of drug addicts. *Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society»*. Manchester, Great Britain: Peal Press Ltd., 2020. P. 236-240

References

1. Borysenko V.V. (2002) Depresyvni rozlady u zahalno medychnii praktytsi [Depressive disorders in general medical practice]. Poltava [in Ukraine].
2. Boryshevskiy M. Y. (2010) Doroha do sebe: Vid osnov subiektnosti do vershyn dukhovnosti: monohrafiia [The Path to Yourself: from the Basics of Subjectivity to the Heights of Spirituality: a monograph]. Kyiv: Akademvydav [in Ukraine].
3. Zaniuk S. S. (2002) Psykholohiia motyvatsii [Psychology of motivation]. Kyiv: Lybid [in Ukraine].
4. Zaniuk S. S. (1997) Psykholohiia motyvatsii ta emotsii [Psychology of motivation and emotions] Lutsk: vyd-vo Volyn. derzh. un-tu im. Lesi Ukrainky [in Ukraine].
5. Mykhaylyshyn U. Theoretical and methodological approaches to motivational sphere of drug addicts. *Proceedings of the 4th International Scientific*

Mykhaylyshyn U., Shmidzen I., Yukhymenko I.

INTERRELATION BETWEEN DEPRESSIVE STATE AND MOTIVATIONAL SPHERE OF STUDENTS

Psychological specifics of interrelation of depressive states and motivational sphere of students have been examined in the paper.

The results of empiric study of interrelation of depressive states and motivational sphere of students have been presented and analyzed with further statistic processing.

Methods: *Pearson product-moment correlation coefficient has been applied, as well as the following diagnostic methodic: A. Beck's Depression Inventory; Diagnostic of Study Motivation of Students (A. Rean, V. Yakunin); Research Method of Success Motivation (T.Ehlers), Research Method of Motivation for Avoiding Failures (T.Ehlers).*

Results: *As a result of theoretic – methodological study of interrelation of depressive states and motivation sphere in scientific literature It has been found out that motivation in psychology is the complex of psychological processes defining human's behavior. Motivation processes provide basics for a human being's activity and its psychic functioning, and define certain direction of behavior.*

It has been found out that motivational sphere closely relates to psychological health. Depressive states may provoke significant, harmful or even dangerous changes in motivation. And opposite, the lack of motivation may lead to depressive states.

The interrelation between depressive state and motivational sphere of students has been determined as a result of empiric sturdy and correlation analysis. In particular, it has been found out that the higher level of predisposition to depression is manifested, the less communicative motives of educational activities, motives of prestige, professional motives, motives of creative self-realization, educational and cognitive motives, social motives in educational activities and motivation to succeed is expressed by students.

It has been determined that the higher the level of predisposition to depression is, the more motives for avoiding educational activities and motivation to avoiding failure can be expressed.

Conclusions: *The interrelation between depressive states and students' motivational sphere has been found out as a result of correlation analysis. It can be affirmed that changes in motivation may be the first signs of depressive disorders,*

therefore the study of this interrelation may significantly facilitate the early diagnostics of depression.

Key words: *motivation motivational sphere, motives, depressive states, adolescence.*

Михайлишин Уляна Богданівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Шмідзен Ірина Юрївна – викладач кафедри психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Юхименко Інна Василівна – викладач кафедри психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».